

Managementletter

Gemeente Oss

Boekjaar 2021

© Baker Tilly

Aan het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Oss
Postbus 5
5340 BA Oss

ONDERWERP:
Managementletter 2021

Geacht College,

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening 2021 van gemeente Oss, hebben wij de administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing beoordeeld, teneinde onze controlewerkzaamheden in overeenstemming met Nederlands recht waaronder de controlestandaarden te kunnen bepalen.

De opzet, het bestaan en de daar van toepassing zijnde werking van de interne beheersingsmaatregelen binnen de belangrijkste bedrijfsprocessen, inclusief de geautomatiseerde gegevensverwerking in uw onderneming zijn beoordeeld en getoetst, zodat we een terugkoppeling kunnen geven over de betrouwbaarheid van de interne informatievoorziening en de jaarrekening.

Onze bevindingen zijn gebaseerd op de normale werkzaamheden in het kader van de jaarrekeningcontrole. Deze brief bevat daardoor niet alle onvolkomenheden in uw organisatie, die bij een eventueel uitgebreid en hierop specifiek gericht onderzoek naar voren kunnen komen. Zoals u zult begrijpen, is de managementletter van nature kritisch. Wij rapporteren over de eventuele leemtes of mogelijkheden ter verbetering van de financiële en administratieve processen, de administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing.

Op uw verzoek geven wij in deze managementletter aan op welke wijze verbeteringen van de administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing kunnen worden gerealiseerd. De aanbevelingen en oplossingsrichtingen zoals beschreven in deze managementletter bieden u handvatten voor deze uitwerking. Wij hebben de concept managementletter toegelicht en besproken met een afvaardiging van de organisatie.

Deze managementletter is door ons opgesteld voor uw informatie en mag niet zonder onze uitdrukkelijke toestemming geheel of gedeeltelijk aan derden ter beschikking worden gesteld.

Wij danken u en uw medewerkers voor de samenwerking en zijn graag bereid tot het verstrekken van nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

drs. B. (Barry) Smeenk RA

Inhoudsopgave

CONTACT

drs. R. (Rik) Opendorp RA
Quality Partner
+ 31 (0)6 10 09 04 64
r.opendorp@bakertilly.nl

drs. B. (Barry) Smeenk RA
Eindverantwoordelijk accountant
+ 31 (0)6 15 59 17 58
b.smeenk@bakertilly.nl

R. (Rianne) van Uden-Olders MSc RA
Manager
+ 31 (0)6 55 22 02 48
r.vanuden@bakertilly.nl

1. Bestuurlijke samenvatting 4
2. Bevindingen en aandachtspunten 7
3. Bevindingen IT-beheersing 17
Bijlage 1: Detailbevindingen 24

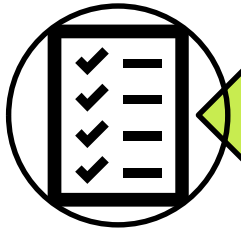
Separaat opgenomen

Bijlage: Actuele ontwikkelingen

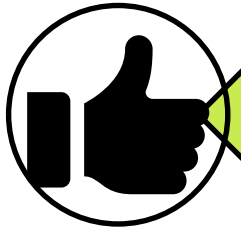

1. Bestuurlijke samenvatting

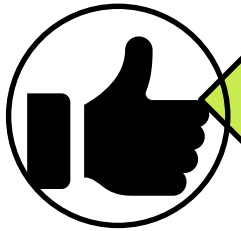
1. Bestuurlijke samenvatting

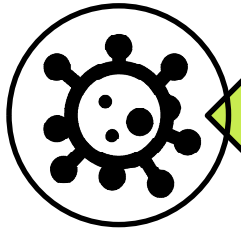
Wij zijn het eerste controlejaar voortvarend van start gegaan met onze bedrijfsverkenning en de tussentijdse controle. Deze managementletter bevat onze bevindingen die zijn gebaseerd op onze werkzaamheden in het kader van de jaarrekeningcontrole voor het jaar eindigend op 31 december 2021.

Uw interne beheersing is op orde. We hebben geen significante tekortkomingen in uw AO/IC geconstateerd. Wel hebben we u een aantal aanbevelingen meegegeven, met name ten aanzien van het inkoopproces. In haar algemeenheid constateren we dat onze aanbevelingen ten aanzien van het inkoopproces ook door de organisatie herkend worden en met de invoering van het nieuwe financiële pakket worden opgepakt. Daarnaast constateren we dat u ten aanzien van de processen binnen het sociaal domein bewust kiest voor een controle achteraf in het proces in de plaats van preventieve beheersmaatregelen.

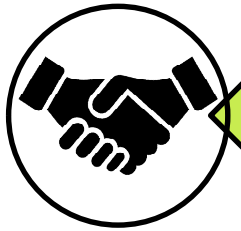

In het kader van onze jaarrekeningcontrole hebben we de interne beheersing rondom uw IT onderzocht. Wij hebben in dat kader de netwerkomgeving onderzocht, de financiële applicatie CODA en de applicatie voor het uitkeringsproces Suites. We constateren dat de interne beheersing in redelijke mate op orde is, maar dat er verbetermogelijkheden zijn ten aanzien van logische toegangsbeveiliging en wijzigingsbeheer.

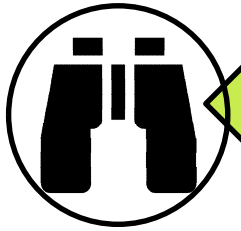

Covid-19 heeft ook voor 2021 nog een belangrijke invloed op uw gemeente, de gemeentelijke processen en uw financiële stromen. In lijn met voorgaand jaar heeft de Tozo (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers) doorgelopen, daarbovenop is ook de TONK (Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten) ingevoerd. Ook andere elementen in de controle worden geraakt door Covid-19, processen lopen op een andere wijze, met uw (zorg)leveranciers zijn alternatieve afspraken gemaakt ten opzichte van de contractering en zijn mogelijk risico's ten aanzien van de debiteuren- en leningenportefeuille toegenomen. In uw planning- en controlcyclus neemt u de raad goed mee in uw acties door de uitvoering van de COVID-19 Herstelagenda. Wij hebben tijdens onze jaarrekeningcontrole aanvullende werkzaamheden op deze aandachtsgebieden gepland.

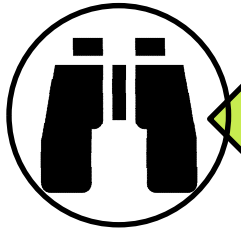
1. Bestuurlijke samenvatting

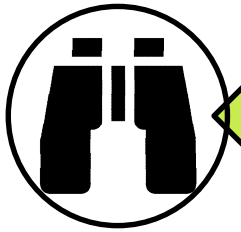
Onze samenwerking. We zijn het eerste controlejaar voortvarend in de samenwerking gestart, ondanks COVID-19 verloopt de samenwerking met uw afdeling Financiën & Control op een effectieve wijze. We merken dat aanbevelingen opgepakt worden en standpunten proactief door de organisatie worden afgestemd. We constateren wel dat, vanwege het thuiswerken in verband met COVID-19, de informatie die verder vanuit de organisatie moet komen langer op zich laat wachten.

Vanaf 2022 dient het college van burgemeester en wethouders zelfstandig verantwoording af te leggen over de rechtmatigheid. De gemeente is met het in gebruik nemen van het KeyControl dashboard en het vaststellen van de controletoleranties door de raad tijdig gestart. Echter is inmiddels gebleken dat het systeem van KeyControl niet de gewenste functionaliteiten biedt. De organisatie is druk doende om binnen Checkpoint (als alternatief voor Key Control Dashboard) de gemeentelijke processen en haar controleplan in te bedden. Gezien het feit dat vanaf 2022 het controleplan volledig functionerend dient te zijn, heeft de organisatie op dit vlak een uitdaging. Wij hebben graag voor de jaarrekeningcontrole 2022 tijdig afstemming met de organisatie over het definitieve controleplan.

Vooruitblik richting jaarrekeningcontrole 2021. We hebben met uw gemeente goede afspraken over de planning van de jaarrekeningcontrole gemaakt. Op voorhand identificeren we een aantal aandachtsgebieden met verhoogde aandacht in onze controle. Niet zozeer vanwege het feit dat de gemeente de beheersing hieromtrent niet op orde heeft, maar meer vanwege het feit dat bepaalde gebieden een verhoogd risico op fouten kennen. Dit betreffen met name de controle op de waardering van de grondexploitaties, de controle op de toereikendheid van uw (onderhouds)voorzieningen en de controle van de naleving van de aanbestedingsregelgeving.

Tot slot hebben we vanuit het oogpunt van onze **natuurlijke adviesfunctie**, naast deze managementletter is een aparte bijlage opgenomen met actuele ontwikkelingen. Belangrijke elementen zijn hier onder andere het feit dat de commissie BBV afgelopen jaar een aantal belangrijke notities uitgebracht. Dit betreft de notitie heffingen, de Kadernota Rechtmatigheid 2022, Addendum Kadernota rechtmatigheid 2021 en de notitie paragraaf bedrijfsvoering. In de bijlage worden de belangrijkste aandachtspunten toegelicht. Daarnaast is de regeling Schatkistbankieren gewijzigd, wat gevolgen heeft voor de verantwoording in de jaarrekening. Tot slot wijzen we u op een aantal ontwikkelingen binnen de vastgoedmarkt, het sociaal domein en uw HR-processen.

2. Bevindingen en aandachtspunten

2. Bevindingen en aandachtspunten

2.1 Algemeen

Inleiding

Doel en reikwijdte

Het doel van onze jaarrekeningcontrole is het vormen van een oordeel over de getrouwheid en de rechtmatigheid van de jaarrekening als geheel, zoals bedoeld in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO). Vanuit de jaarrekeningcontrole beoordelen wij of de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing voor zover relevant voor onze oordeelsvorming en geven wij geen zelfstandig oordeel over de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing. De controle van de jaarrekening omvat het uitvoeren van controlewerkzaamheden, waaronder risicoanalyse, cijferanalyses, beoordeling van de administratieve procedures en het daarmee samenhangende systeem van interne beheersingsmaatregelen en gegevensgerichte controlewerkzaamheden. De samenstelling en omvang van de werkzaamheden zijn noodzakelijk voor het verkrijgen van voldoende controle-informatie ter onderbouwing van ons oordeel.

Risicoanalyse

Onze risicoanalyse richt zich op een betrouwbare totstandkoming van de jaarrekening. Dit betekent dat wij niet alle risico's die voor u als gemeente relevant zijn in onze controle meenemen. De risicoanalyse is een continue proces en stellen wij gedurende de controle indien nodig bij. Conform ons controleplan zijn de belangrijkste bij uw gemeente onderkende risico's / kernpunten:

- Waardering van uw grondexploitatie (inclusief waardering complex Heesch-West);
- Rechtmatigheid inkopen;
- Risico dat het management van de gemeente de procesafspraken doorbreekt, hetgeen een standaard risico is vanuit onze beroepsregels. Dit risico ziet bij uw gemeente met name toe op de schattingsposten in de grondexploitatie en voorzieningen.

In ons verslag van bevindingen rapporteren wij naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole over bovenstaande punten.

2. Bevindingen en aandachtspunten

2.2 Beeld interne beheersing

Beeld interne beheersing

Algemeen beeld

We hebben geen significante tekortkomingen in uw AO/IC geconstateerd. Ten aanzien van de procesinrichtingen zijn in onze managementletter een aantal bevindingen rondom de IT en het inkoopproces opgenomen, die kunnen helpen in het verder aanscherpen van de procesbeheersing. We constateren dat deze grotendeels al op uw vizier staan en welke met de invoering van het nieuwe financiële pakket worden opgepakt. Ook ten aanzien van uw planning en controlcyclus constateren we dat uw planning en controlproducten van goede kwaliteit zijn en gedegen tot stand komen.

Bevoegdheden laag in de organisatie

Binnen de gemeente Oss is sprake van een pragmatische cultuur, waarbij de burger centraal staat. Deze visie is de basis voor de keuze dat verantwoordelijkheden en bevoegdheden relatief laag in de organisatie zijn geplaatst. Voor de interne beheersing betekent dit dat de gemeente ervoor kiest om in de plaats van preventieve beheersing in het begin van het proces, er voor kiest om controles achteraf uit te voeren. Een voorbeeld hiervan is het sociaal domein. Bij de afdeling werk & inkomen kan een consulent de rapportage opstellen, het dossier aanmaken en de beschikking verwerken en ondertekenen. Daarbij is de consulent ook verantwoordelijk voor het uitvoeren van het periodieke heronderzoek. Dit kan leiden tot een verhoogd risico op fouten en kan gelegenheid bieden tot onrechtmatige verstrekkingen.

De consulent heeft de mogelijkheid om handboeken, collega’s en kwaliteitsmedewerkers te raadplegen, dit is echter niet verplicht. De gemeente mitigeert bovenstaande risico’s door achteraf uitgebreide steekproeven te laten uitvoeren door de verbijzonderde interne controle om vast te stellen dat voorzieningen voor burgers getrouw en rechtmatig zijn verstrekt. Hier zijn afgelopen jaren geen materiële bevindingen uit voort gevloeid.

Voor onze controle betekent dit dat wij onze controle merendeel gegevensgericht insteken, in de plaats van een systeemgerichte controle (waarbij wij steunen op preventieve beheersmaatregelen).

2. Bevindingen en aandachtspunten

2.2 Beeld interne beheersing

Beeld interne beheersing (vervolg)

Overgang naar nieuwe financiële applicatie

In het kader van de interim-controle hebben wij uw processen geïnventariseerd. Onderdeel daarvan is de inventarisatie van processen in CODA geweest. Daarbij hebben wij geconstateerd dat er in een aantal procesonderdelen onvoldoende op het IT systeem gesteund kan worden. Daarbij denken wij bijvoorbeeld aan de beheerste doorvoering van wijzigingen in de crediteurenstamgegevens en het registeren van prestatielevering alsmede het accorderen van facturen in uw systeem.

Tegelijkertijd zijn wij ons terdege bewust van de (grote) veranderingen die u gepland heeft voor het aankomende boekjaar met de overgang van het pakket CODA naar het pakket Key2Financiën. Daarbij hebben wij u tijdens de interim-controle enkele aandachtspunten meegegeven. Onder andere brengt een systeemovergang momentgebonden risico's met zich mee als het gaat om export uit het oude systeem, conversie van gegevens en import in het nieuwe systeem. Hiervoor verwijzen we u ook naar pagina 22 over de uit te voeren conversiecontroles. Daarnaast biedt de overgang u de mogelijkheid om stappen vooruit te zetten in de beheersing van processen door extra systeemcontroles toe te voegen.

Wij begrijpen dat u hiermee aan de slag bent in het voortraject richting de migratie. Om deze reden hebben wij geen detailbevindingen opgenomen ten aanzien van deze processen, maar richten wij ons op het nieuwe systeem Key2Financiën en inventariseren wij bij de volgende interim-controle de processen in het systeem.

Procesbeschrijvingen

Wij constateren dat op dit moment de processen niet allemaal op eenduidige wijze zijn beschreven. Een adequate beschrijving van de interne beheersing vormt de basis voor de verbijzonderde interne controle. Hierdoor wordt het mogelijk om te steunen op de maatregelen van interne beheersing waardoor minder gegevensgerichte detailcontroles hoeven te worden uitgevoerd. Daarnaast biedt een toereikende inrichting en werking van de interne beheersing ook een goede grondslag voor de toekomstige rechtmatigheidsverantwoording door het college.

Om dit scherp in beeld te brengen is het belangrijk procesbeschrijvingen op te stellen en waar deze reeds voorhanden zijn, deze te verfijnen voor de "key-controls". Deze "key-controls" zitten vaak bij de rollen in functiescheiding van controlerend en autoriserend. Belangrijk hierbij is om de "key-controls" zo scherp mogelijk te beschrijven aan de hand van de 6W's (wie, wat, waarom, wanneer, met welke informatie en wat wordt vastgelegd) zodat iedere betrokken functionaris weet wat er van hem of haar verwacht wordt. Daarnaast adviseren wij u blijvend aandacht te besteden aan het up-to-date houden van deze procesbeschrijvingen. Wij hebben vanuit onze natuurlijke adviesfunctie hier de organisatie al gefaciliteerd met procestemplates.

Met de invoering van de rechtmatigheidsmededeling is de organisatie op dit moment doende om de processen aan de hand van de templates nader te beschrijven en te documenteren binnen Checkpoint ten behoeve van de rechtmatigheidsmededeling. Wij begrijpen dat u bezig bent om in Checkpoint per proces de controls te definiëren. Wij adviseren u hierbij bovenstaand advies in acht te nemen.

2. Bevindingen en aandachtspunten

2.2 Beeld interne beheersing

Frauderisicoanalyse

Beeld interne beheersing (vervolg)

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het College van Burgemeester en Wethouders. Deze verantwoordelijkheid betreft ook het onderhouden van een zodanige interne beheersing om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder dat deze afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Op basis van onze uitgevoerde interim-controle hebben wij vastgesteld dat er binnen de gemeente aandacht is voor frauderisico's en de preventie daarvan. Zo heeft gemeente Oss een eigen frauderisicoanalyse opgesteld, maar deze dateert uit 2015. Het zou goed zijn met het oog op de naderende rechtmatigheidsverantwoording en het feit dat frauderisico's zich steeds meer richten op de digitale omgeving van de gemeente, om deze risicoanalyse te actualiseren. Hierbij adviseren wij u om tot een afweging te komen welke risico's te accepteren en welke risico's te mitigeren.

De verbijzonderde interne controle kan ook aan waarde winnen als de opdracht hiervoor wordt ingegeven vanuit een interne frauderisicoanalyse, waardoor de werkzaamheden beter aansluiten op de risico's binnen de organisatie. Op deze wijze wordt de verbijzonderde interne controle volwaardiger en volwassener.

2. Bevindingen en aandachtspunten

2.3 Bedrijfsprocessen

Deze managementletter bevat onze bevindingen die zijn gebaseerd op de onze werkzaamheden in het kader van de jaarrekeningcontrole voor het jaar eindigend op 31 december 2021. Deze werkzaamheden zijn dan ook niet gericht op het geven van een oordeel over de interne beheersing van uw organisatie als geheel.

Voorgaande jaren heeft u voorgaande accountant met u diverse aanbevelingen benoemd ter verdere optimalisering van de bestaande administratieve organisatie en interne beheersing. In deze managementletter geven wij onze bevindingen weer.

In het overzicht hiernaast zijn de bevindingen inclusief prioriteit opgenomen. Een totaaloverzicht van de detailbevindingen is opgenomen in bijlage 1.

In de tabel rechts is een totaal overzicht opgenomen van het totaal aantal detailbevindingen. De bevindingen en onze aanbevelingen worden op de volgende pagina's van deze managementletter uitgebreider toegelicht.

De kleur van de het symbool geeft de status van de constatering aan.

- = opgelost
- = actie ondernomen, maar nog niet afgerond
- = geen actie ondernomen
- = Nieuwe bevinding

	aandachtspunten
Aantal nieuwe aanbevelingen	*1*
Aantal aanbevelingen uit voorgaande jaren	1
Waarvan opgelost in 2021	0
Aantal openstaande aanbevelingen	**2**

#	Proces	Bevinding	Status	Prioriteit 2021	Prioriteit 2020
1	Inkopen	Prestatielevering		**Hoog**	**Hoog**
2	Verstrekte subsidies	Monitoring op naleving subsidievoorwaarden		**Laag**	**-**

2. Bevindingen en aandachtspunten

2.4 Samenwerking, VIC en rechtmatigheidsverantwoording

Onze samenwerking met de gemeente in het controleproces Organisatie	Wij hebben een vliegende start gemaakt als nieuwe accountant van de gemeente Oss. Tijdens de interim-controle hebben wij in een prettige en constructieve wijze samengewerkt met de gemeente. Belangrijke elementen in de samenwerking zien onder andere toe op: - Proactieve afstemming op bijzonderheden en/of belangrijke aandachtsgebieden; - Bereidheid en beschikbaarheid van medewerkers van Financiën & Control om onze vragen op een adequate wijze en tijdig te beantwoorden. Daarbij constateren wij wel dat informatie die uit de lijn moet komen in een aantal gevallen vertraagd wordt opgeleverd. Dit waarschijnlijk als gevolg van thuiswerken in verband met COVID-19. Wij bespreken graag met jullie hoe we dit kunnen voorkomen tijdens de balanscontrole.
Inrichting en kwaliteit VIC	Een belangrijk onderdeel van de interne beheersing is de (verbijzonderde) interne controlefunctie. Hoewel we constateren dat de juiste werkzaamheden worden verricht, zou het denkkader om tot de uitvoering van de juiste werkzaamheden te komen op een meer gestructureerde manier vastgelegd kunnen worden. Een kwalitatief goed intern controleplan bevat in onze optiek een opbouw die gebaseerd is op de financiële omvang van posten en stromen, waarin deze posten en stromen vervolgens worden gekoppeld aan relevante wet- en regelgeving (normenkader) en waarin de daaruit voortkomende relevante risico's en controlewerkzaamheden (toetsingskader) zijn gedefinieerd. In de huidige plannen komt de samenhang tussen deze stappen nog onvoldoende zichtbaar naar voren. Daarin is van belang jaarlijks de te testen aantallen te heroverwegen op basis van de werkelijke uitgaven. Daarnaast adviseren wij u met het oog op de naderende rechtmatigheidsverantwoording om de risico's en maatregelen in het controleplan te evalueren en zo nodig te actualiseren.
Rechtmatigheidsverantwoording	De gemeente Oss heeft voor boekjaar 2021 met het oog op de rechtmatigheidsverantwoording reeds door de Raad de controletoleranties laten goedkeuren. Eind 2021 keurt de Raad de controletoleranties voor boekjaar 2022 goed. De gemeente Oss loopt hiermee op schema. Wij constateren wel dat het normenkader voor 2022 pas aan het einde van het boekjaar wordt opgesteld en vastgesteld. Dit terwijl het normenkader de basis is voor uw rechtmatigheidsverantwoording en uit dient te monden in een toetsingskader en controleplan. Wij begrijpen dat het normenkader wat eind 2021 wordt vastgesteld feitelijk ook de basis vormt het boekjaar 2022. Aangezien het van belang is om tijdig de kaders tussen college en raad af te stemmen zou het goed zijn om expliciet in het normenkader te benoemen dat het normenkader wat eind 2021 word vastgesteld ook de basis vormt voor 2022. Wij adviseren u daarin ook, in lijn met de kadernota 2022, goede afspraken te maken tussen college en raad over de rapportering over de rechtmatigheidsmededeling in de paragraaf bedrijfsvoering. In 2021 heeft de gemeente Oss het systeem Checkpoint aangeschaft en is gewerkt aan de inrichting van dit systeem. Dit als onderdeel van het vaststellen van de rechtmatigheid van transacties en consistente dossiervorming. Tevens geeft Checkpoint waardevol inzicht voor doorontwikkeling van uw processen. Wij merken op dat Checkpoint per heden nog niet volledig operationeel is. Wij adviseren u hier de komende tijd prioriteit aan te geven, zodat u tijdig gereed bent. In samenhang met voorgaand punt adviseren wij u het controleplan uit te breiden conform ons advies in de paragraaf 'inrichting en kwaliteit VIC'

2. Bevindingen en aandachtspunten

2.5 Three lines of defense

Wij rapporteren via de 3 lines of defense model. Dat willen zeggen dat wij binnen de processen nagaan op welk niveau in de organisatie de interne beheersmaatregelen worden ondervangen. De volgende niveaus worden hierbij onderkend:

- 1e lijn: in het primaire proces, onder verantwoordelijkheid van de proceseigenaar.
- 2e lijn: in de ondersteunende processen zoals financiën en control, waar checks and balances ingericht zijn om fouten te signaleren.
- 3e lijn: in uw verbijzonderde interne controle achteraf.

Indien de beheersmaatregelen in de 1e en/of 2e lijn adequaat zijn ingericht dan is de organisatie optimaal in control en is een efficiëntere controleaanpak mogelijk. Indien dit niet het geval is kan dit gecompenseerd worden door de gegevensgerichte werkzaamheden van de VIC. In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording dient in ieder geval de 3e lijn (VIC) toereikend te zijn. Onderstaand overzicht geeft zodoende een beeld over de mate van beheersing en controle van uw gemeente. De kolom 2e en 3e lijn is ingevuld op basis van de managementletter van de voorgaande accountant over boekjaar 2020.

Nr.	Proces	1e lijn	2e lijn	3e lijn	Opmerking / toelichting
1	Inkopen en betalingen	🟠	🟢	🟢	Zie punt 1 in deze managementletter
2	Aanbestedingen	🟢	🟢	🟢	
3	Lonen en salarissen	🟢	🟢	🟢	
4	Verstrekte subsidies	🟠	🟢	🟢	Zie punt 2 in deze managementletter
5	Grondexploitaties	🟠	🟢	🟢	Zie paragraaf 2.6 aandachtspunten jaarrekening
6	Participatiewet	🟢	🟢	🟢	
7	Jeugdwet	🟢	🟢	🟢	
8	WMO	🟢	🟢	🟢	
9	Bouwleges	🟢	🟢	🟢	
10	Huren en pachten	🟢	🟢	🟢	
11	IT	🟠	🟠	🟠	Zie hoofdstuk 3 bevindingen IT-beheersing

Uit bovenstaande beeld komt naar voren dat wij in geringe mate op de processen kunnen steunen en in samenwerking met de VIC grotendeels een gegevensgerichte aanpak hanteren. Wij bespreken uiteraard graag met u de mate van beheersing en uw gewenste ambitieniveau.

Legenda status:

🟢 = proces is in opzet en bestaan toereikend
🟠 = in opzet toereikend, maar één of meerdere bevindingen en aanbevelingen
🔴 = proces in opzet ontoereikend

2. Bevindingen en aandachtspunten

2.6 Aandachtspunten jaarrekening

Aandachtspunten jaarrekeningcontrole

Grondexploitaties

We hebben gedurende onze bedrijfsverkenning en de interim-controle diepgaand kennisgenomen van de beheersing rondom het opstellen van de grondexploitaties. We constateren daarbij dat het proces rondom de totstandkoming van het MPG en het Najaarsbericht zorgvuldig is ingericht, maar dat er als gevolg van personele wisselingen projectinhoudelijke kennis verloren is gegaan. Tevens constateren we dat, los van de gerapporteerde raadsstukken, interne analyses en overwegingen om aanpassingen in uitgangspunten van de grondexploitatieberekeningen door te voeren, niet op een gestructureerde wijze gedocumenteerd worden. Het bijhouden van een logboek per grondexploitatie kan er ons inziens aan bijdragen dat enerzijds inhoudelijke kennis beter wordt overdragen bij personele wisselingen, anderzijds kan er een betrouwbaardere nacalculatie opgesteld worden waardoor het interne schattingsproces verder kan worden verbeterd. We adviseren u dan ook om op projectbasis een “logboek” bij te houden. Bij het opstellen van het MPG en het Najaarsbericht adviseren we u in het logboek de volgende zaken te documenteren:

- Het financiële effect van het aanpassen van de algemene parameters op het project;
- Het financiële effect van het aanpassen van de project specifieke aanpassing van uitgangspunten binnen het project; en
- De inhoudelijke onderbouwing van het aangepaste uitgangspunt.

Ten aanzien van de jaarrekening verwachten we van u een zichtbare verschillenanalyse op de belangrijkste projecten. We hebben reeds afspraken met de organisatie gemaakt over de diepgang en de belangrijkste projecten.

Heesch-West

De grondexploitatie Heesch-West wordt op het moment van definitief worden van het bestemmingsplan in exploitatie genomen binnen uw Gemeenschappelijke Regeling Heesch-West, daarbij is de afspraak dat de bij de deelnemende gemeenten gevormde voorziening wordt ingebracht. De verwachting van de gemeente Oss is dat deze overdracht voor jaareinde gerealiseerd is. Hierdoor verandert de verwerking van risico’s en kansen ten aanzien van het project Heesch-West in de jaarrekening van de gemeente Oss. Op het moment na overdracht en start van de grondexploitatie komen de eventuele lasten en baten in eerste instantie voor rekening van de GR Heesch-West. Dit neemt echter niet weg dat bij tekorten de gemeente Oss wel voor haar deel aansprakelijk is indien de GR Heesch-West zelf onvoldoende vermogen heeft. Voor de jaarrekening is het dan ook van belang dat de gemeente tijdig beschikt over de gecontroleerde jaarrekening van de GR Heesch-West én van de projectie van het project.

Pivot Park

De gemeente Oss heeft de bestaande belangen en financieringen in Pivot Park vanwege het risico op mogelijke oninbaarheid volledig voorzien. In 2021 is daarnaast door de raad een aanvullende financiering voor nieuwbouw goedgekeurd. De jaarrekening 2020 toont een toegenomen eigen vermogen, met name als gevolg van de waardestijging van het vastgoed. Op grond van de begroting isde verwachting dat resultaten verbeteren de komende jaren. Deze ontwikkelingen blijven derhalve aandacht vragen voor een juiste waardering in de jaarrekening. We hebben de organisatie gevraagd om in lijn met voorgaande jaren, bij de jaarrekening een goede onderbouwing van de waardering van de verhoudingen met Pivot Park aan te leveren, rekening houdend met de meest recente cijfers van Pivot Park.

2. Bevindingen en aandachtspunten

2.7 Wensen van de rekeningcommissie

Wensen van de rekeningcommissie

Tozo / TONK	De accountant staat in zijn rapportage nader stil bij de controle op de Tozo (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers) en de TONK (Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten). In deze managementletter worden de aanbevelingen en de aandachtspunten voor de jaarrekeningcontrole opgenomen, waarbij specifiek stil wordt gestaan bij de voortgang van de opvolging van de aanpak op het M&O-beleid (Misbruik en Oneigenlijk gebruik). In de rapportage bij de jaarrekening wordt specifiek stilgestaan bij het financiële effect op de jaarrekening en de eventuele bevindingen vanuit de interne controle van de gemeente Oss en onze controle. Wij hebben gedurende de interim-controle kennisgenomen van de beheersing rondom de Tozo. Over het eerste half jaar zijn bijna 400 aanvragen behandeld en is € 2,3 miljoen aan Tozo verstrekt aan ondernemers. Het proces is binnen de afdeling werk & inkomen op gelijke wijze ingericht als andere uitkeringsverstrekkingen. De bevoegdheden voor het toekennen zijn daarbij laag in de organisatie gelegd bij de consulenten, waarbij de gemeente vanuit de interne controle, achteraf controleert of toekenningen door de consulent getrouw en rechtmatig zijn verstrekt. Een andere belangrijke beheersmaatregel hierin is dat de vakafdeling aan de slag is met het controleplan met betrekking tot de afhandeling van de zogenaamde IB-signalen. Dit zijn signalen die de gemeente van het landelijke Inlichtingenbureau ontvangt over eventuele inkomsten of andere situaties waarbij er mogelijk sprake kan zijn van een onterechte Tozo-uitkering. De opvolging van de signalen wordt periodiek gemonitord en de signalen ten aanzien van Tozo 1, 2 en 3 zijn op enkele actiepunten na allemaal opgevolgd. Op basis van de signalen is over het eerste half jaar € 0,3 miljoen teruggevorderd. De verstrekking aangaande de TONK zijn dusdanig beperkt dat deze per jaareinde worden gecontroleerd.
Onttrekken onderhoudsvoorzieningen	De rekeningcommissie heeft ons gevraagd om specifiek in onze rapportage bevindingen op te nemen ten aanzien van de rechtmatigheid van de onttrekkingen uit de onderhoudsvoorzieningen. Wij hebben gedurende onze interim-controle kennis genomen aangaande het proces rondom de onttrekkingen van lasten uit de onderhoudsvoorzieningen en hebben hier geen bijzonderheden geconstateerd. Wel merken we op dat de gemeente Oss ook klein onderhoud in haar beheerplannen heeft opgenomen en deze ook aan de onderhoudsvoorziening onttrekt. Binnen de jaarverslaggevingsregels (BBV) is het niet toegestaan om ook klein onderhoud te egaliseren via de voorziening. We adviseren het college dan ook om deze systematiek aan te passen. Doordat zowel de dekking (dotatie aan de voorziening) als de onttrekking (werkelijke lasten klein onderhoud) via de voorziening loopt, heeft dit enkel een boekhoudkundig gevolg. Bij de balanscontrole controleren we of de werkelijke onttrekkingen rechtmatig zijn en rapporteren wij daarover in ons accountantsverslag.

3. Bevindingen IT-beheersing

3. Bevindingen IT-beheersing

3.1 Algemeen

IT General Controls
Veel handelingen die binnen organisaties plaatsvinden, worden geregistreerd door middel van automatisering. Daarbij zijn diverse interne beheersingsmaatregelen steeds vaker geautomatiseerd in softwarepakketten. Wij onderzoeken daarom de beheersing van uw IT omgeving en rapporteren daarover in deze management letter.

Op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden hebben wij onze inschatting van de kwaliteit van uw IT systeem en/of applicaties opgenomen. Hierbij hebben wij de volgende onderverdeling gemaakt om de kwaliteit weer te geven:

- Benodigd verbetering op (korte) termijn
- Adviespunt, verdere aanscherping mogelijk
- Op dit moment voldoende

Bij het uitvoeren van onze werkzaamheden hebben wij gekeken naar de algemene onderwerpen rondom de beheersing van uw IT omgeving zoals in de tabel rechts opgenomen. Op de navolgende pagina's zullen wij onze bevindingen rapporteren.

Onderwerp	Onderwerp
Toegangs-beveiliging	Bij het toetsen van 'toegangsbeveiliging' wordt onderzocht of de inrichting van de IT-omgeving de authenticiteit van de gebruiker van een gebruikersaccount voldoende borgt. Vervolgens onderzoeken wij de mogelijkheden voor het steunen op autorisaties door de processen rondom het verstrekken, muteren en ontnemen van autorisaties binnen de omgeving. Wanneer de randvoorwaarden hiervoor voldoende aanwezig zijn, kunnen wij in de controle gebruik maken van ingerichte functiescheiding in het systeem.
Wijzigings-beheer	Bij het doorvoeren van wijzigingen in software-omgevingen ontstaan risico's voor de bedrijfsvoering van uw organisatie. Wij verwachten daarom dat er een vaste werkwijze is ingericht voor het doorvoeren van wijzigingen in de functionaliteiten van de applicatie. Daarnaast verwachten wij dat er gebruik wordt gemaakt van een test- en productie omgeving.
Continuïteits-maatregelen en beveiliging	Onder de noemer continuïteit en beveiliging krijgen wij inzicht in uw beheersing van risico's gericht op continuïteit van uw bedrijfsvoering. Hierbij kan discontinuïteit worden veroorzaakt door menselijk of technisch falen, maar ook door interne of externe kwaadwillenden. Voor continuïteit zijn met name het punt in de tijd aan tot waar u gegevens bij discontinuïteit kunt herstellen en de tijd die het kost om tot een normale bedrijfsvoering te komen bij discontinuïteit van belang. Hiernaast schatten wij uw beheersing van cyber risico's in. Dit onderdeel baseren we op basis van interviews.
Adviespunten zonder directe impact	**Adviespunten zonder directe impact** Gegeven de omvang van uw organisatie en de mate waarin de IT-beheersingsomgeving invloed heeft op de bedrijfsvoering binnen de organisatie, zijn wij met u overeengekomen dat wij over de volgende onderwerpen wel uitvragen in kader van onze controle, maar niet rapporteren: ▪ IT-beleid; ▪ Procedure beheersing van incidenten; ▪ Uitvoering procedures beheersingsmaatregelen IT (reproduceerbare beheersing van o.a. toegangsbeveiliging en wijzigingsbeheer) Overigens hebben wij omtrent deze onderwerpen geen bevindingen geconstateerd die significante impact hebben voor de jaarrekeningcontrole.

3. Bevindingen IT-beheersing

3.2 Toegangsbeveiliging en wijzigingsbeheer

De conclusies die wij op basis van onze werkzaamheden trekken over de algemene inrichting van IT bij uw gemeente, delen wij op deze pagina met u.

Authenticatie
Door middel van authenticatie wordt geborgd dat een gebruiker zichzelf kan identificeren binnen een geautomatiseerde omgeving. Kort gezegd: de gebruiker toont aan dat hij/zij inlogt met een eigen persoonsgebonden account en daarmee is wie hij/zij claimt te zijn. Wij scharen onder dit onderwerp met name de wachtwoordvereisten.

Autorisatie
Op het gebied van autorisatie zijn verschillende vormen van diepgang te definiëren. Wat wij onderzoeken en aan u rapporteren als het gaat om de randvoorwaarden rondom autorisatie, zijn de rechten die de mogelijkheid bieden om autorisatiestructuren te wijzigen en of deze rechten belegd zijn bij functionarissen met een onafhankelijke positie ten opzichte van de jaarrekening. Dit geldt voor zowel voor rechten op applicatie- als databaseniveau voor applicaties in scope van onze controle. Daarnaast is een effectieve vaste werkwijze voor het toekennen van rechten noodzakelijk om gedurende een periode te kunnen steunen op het feit dat rechten adequaat beperkt zijn.

Wijzigingsbeheer
Bij het doorvoeren van wijzigingen in softwareomgevingen ontstaan risico's voor de bedrijfsvoering van uw organisatie. Wij verwachten daarom dat het proces voor wijzigingen een proces doorloopt, waarmee de risico's die gelopen worden, zijn ingeschat, worden geadresseerd en dat hierop maatregelen genomen worden.

Authenticatie	Autorisatie	Wijzigings-beheer	Omgeving
Netwerk 		n.v.t	De ingestelde wachtwoordeisen van de Windows Active Directory zijn van voldoende niveau op basis van onze risico-inschatting. Er zijn twee accounts met hoge rechten vrijgesteld van wachtwoordverloop. Deze accounts zijn gedurende de controleperiode niet gebruikt om in te loggen, waarmee het risico op misbruik zich niet heeft gemanifesteerd. Desalniettemin raden wij aan deze vrijstelling op te heffen. De accounts met hoge rechten in de Windows Active Directory zijn beperkt tot enkele functionarissen van de afdeling automatisering. Hiermee zijn deze rechten belegd bij onafhankelijke functionarissen, hetgeen wij passend achten.
CODA 			De ingestelde wachtwoordeisen van de applicatie CODA achten wij op basis van onze risico-inschatting voldoende streng. We hebben echter vastgesteld dat een vijftal accounts is vrijgesteld van wachtwoordverloop. Voor twee accounts met hoge rechten geldt dat het wachtwoord het afgelopen jaar wel gewijzigd is. Voor de overige drie achten wij, op basis van rechten en functie van de accounts, het risico beperkt. Desalniettemin raden wij aan de wachtwoorden voor deze accounts nog te wijzigen. Wij raden aan om, bij de migratie naar Key2Financiën zorg te dragen voor een minimalisering van dergelijke uitzonderingen. In de applicatie Coda zijn de hoge rechten in beheer van onafhankelijke functionarissen die geen handelingen 'in de lijn' uitvoeren. Wij raden aan deze scheiding tussen beheer en processen aan te houden binnen Key2Financiën. Het proces met betrekking tot het wijzigingsbeheer hebben wij, daar er geen wijzigingen zijn geweest gedurende de controleperiode, niet inhoudelijk kunnen toetsen. In opzet achten wij dit proces voldoende. Bij de overgang naar Key2Financiën wordt een deel van het wijzigingsproces belegd bij de leverancier. Dit houdt echter niet in dat uw organisatie geen verantwoordelijkheden meer kent binnen het wijzigingsproces. Wij verwijzen graag naar pagina 21 en raden aan ook in de toekomst de relevante stappen binnen het wijzigingsproces te blijven uitvoeren.

3. Bevindingen IT-beheersing

3.2 Toegangsbeveiliging en wijzigingsbeheer

De conclusies die wij op basis van onze werkzaamheden trekken over de algemene inrichting van IT bij uw organisatie, delen wij op deze pagina met u.

Authenticatie
Door middel van authenticatie wordt geborgd dat een gebruiker zichzelf kan identificeren binnen een geautomatiseerde omgeving. Kort gezegd: de gebruiker toont aan dat hij/zij inlogt met een eigen persoonsgebonden account en daarmee is wie hij/zij claimt te zijn. Wij scharen onder dit onderwerp m.n. de wachtwoordvereisten.

Autorisatie
Op het gebied van autorisatie zijn verschillende vormen van diepgang te definiëren. Wat wij onderzoeken en aan u rapporteren als het gaat om de randvoorwaarden rondom autorisatie, zijn de rechten die de mogelijkheid bieden om autorisatiestructuren te wijzigen en of deze rechten belegd zijn bij functionarissen met een onafhankelijke positie ten opzichte van de jaarrekening. Dit geldt voor zowel voor rechten op applicatie- als databaseniveau voor applicaties in scope van onze controle. Daarnaast is een effectieve vaste werkwijze voor het toekennen van rechten noodzakelijk om gedurende een periode te kunnen steunen op het feit dat rechten adequaat beperkt zijn.

Wijzigingsbeheer
Bij het doorvoeren van wijzigingen in softwareomgevingen ontstaan risico's voor de bedrijfsvoering van uw organisatie. Wij verwachten daarom dat het proces voor wijzigingen een proces doorloopt, waarmee de risico's die gelopen worden, zijn ingeschat, worden geadresseerd en dat hierop maatregelen genomen worden.

Authenticatie	Autorisatie	Wijzigings-beheer	Omgeving
Suites voor het Sociaal Domein			Suites voor het Sociaal Domein kent een vaste set wachtwoordvereisten waaraan de gebruikersorganisatie in basis geen aanpassingen aan kan doen. Wel kan er, per gebruiker, een afwijkende geldigheidsduur voor het wachtwoord worden ingesteld. We hebben vastgesteld dat dit voor een viertal gebruikers is ingesteld, waaronder voor twee gebruikers met adminrechten. Uitgerekend deze gebruikers kunnen vergaande configuratiewijzigingen aan de applicatie doorvoeren. Zodoende raden wij aan de vrijstelling voor deze accounts op te heffen. Tevens hebben wij vastgesteld dat wachtwoorden 365 dagen geldig zijn in plaats van de standaardtermijn van 100 dagen die standaard is binnen de applicatie. Wij raden aan wachtwoorden minimaal twee keer per jaar te wijzigen, mede gegeven de gevoeligheid van de processen die daarin plaatsvinden. Met betrekking tot autorisaties hebben wij vastgesteld dat hoge rechten zijn belegd bij onafhankelijke functionarissen, hetgeen wij passend achten. Tijdens de lijncontroles vernamen wij echter dat er ook gebruik gemaakt wordt van zogenoemde 'uitvoerende applicatiebeheerders'. Voor deze uitgebreide rechten 'in de lijn' is gekozen voor aparte beheeraccounts. Deze gebruikers hebben daardoor meerdere accounts per persoon, waardoor bepaalde waarborgen in het systeem (bijv. het vier ogen principe op bankrekeningnummers) door één persoon kunnen worden uitgevoerd. Wij raden aan het applicatiebeheer volledig bij onafhankelijke functionarissen te beleggen. Voor wijzigingsbeheer geldt dat, de stappen zoals beschreven op pagina 21, slechts deels en veelal zonder uitgebreide vastlegging, worden doorlopen. Wij raden aan het wijzigingsproces te formaliseren en alle stappen zichtbaar in het ticketsysteem vast te leggen. Dit zodat u als organisatie aantoonbaar grip houdt op alle wijzigingen die zijn doorgevoerd. Tevens kunt u zich er op deze manier van verzekeren dat er geen onvoorziene mutaties aan de applicatie worden doorgevoerd.

3. Bevindingen IT-beheersing

3.3 Regiefunctie, continuïteitsmaatregelen en beveiliging

Let op: de onderwerpen volgen uit interviews en hierop zijn door ons over het algemeen geen testwerkzaamheden uitgevoerd om vast te stellen dat de IT-omgeving is ingericht zoals ons voorgesteld is. Dit beperkt de zekerheid die u kunt ontlenen aan de door ons beschreven aandachtspunten.

Verantwoordelijkheden en regiefunctie

Wij hebben vernomen dat binnen uw organisatie duidelijke afspraken zijn gemaakt ten aanzien van verantwoordelijkheden over uitvoering en strategie op het gebied van IT. Tevens hebben we vernomen dat er relevant, vastgesteld beleid met betrekking tot IT beschikbaar is.

Op het gebied van regie zijn er ons ziens, op applicatieniveau, verbeteringen door te voeren (zie voorgaande slide m.b.t. Suites voor het Sociaal Domein).

De applicaties in scope worden momenteel allemaal door uw organisatie gehost en beheerd. Met de overgang naar Key2Financiën wordt een deel van het beheer uitbesteed. Wij raden aan de gemaakte afspraken met de leverancier proactief te monitoren, om zo de regie over de uitbesteding te bewaren.

Continuïteitsmaatregelen

Recovery Point Objective (RPO): De RPO is het punt in de tijd tot waar men minimaal de gegevens moet kunnen herstellen. Het is dus de acceptabele hoeveelheid aan dataverlies uitgedrukt in tijd.

Back-ups:
We hebben vernomen dat back-ups periodiek en incrementeel worden gemaakt en extern worden opgeslagen. Er wordt gebruik gemaakt van geautomatiseerde back-up software, waardoor het dataverlies wordt beperkt.

Recovery Time Objective (RTO): Een RTO is de tijd waarna een proces/middel na een onderbreking moet teruggebracht zijn op een aanvaardbaar niveau, om een onacceptabele impact op de organisatie te vermijden

Recovery: We hebben vernomen dat er geen dedicated recoverytests worden uitgevoerd. Dit wordt echter afgevangen door de gebruikte back-up software.

Uitwijk: We hebben vernomen dat er een uitwijklocatie beschikbaar is, welke in geval van calamiteit, de continuïteit van dienstverlening kan garanderen.

Beveiliging

Beveiliging
De beveiliging van de IT-omgeving delen wij op in verschillende aspecten, welke wij hieronder hebben weergegeven.

Fysieke beveiliging:
De servers zijn ondergebracht op een tweetal locaties. Toegang tot deze ruimtes is beperkt tot relevante functionarissen.

Remote access:
Voor extern inloggen wordt gebruik gemaakt van een VPN verbinding, waarbij met een combinatie van gebruikersnaam, wachtwoord en een two-factor token ingelogd dient te worden.

Preventie:
Een firewall en virusscanner is aanwezig en worden actief beheerd door de servicedesk.

Monitoring:
We hebben vernomen dat het netwerkverkeer middels tooling proactief wordt gemonitord op afwijkende patronen en cyberbedreigingen.

3. Bevindingen IT-beheersing

3.4 Toelichting wijzigingsbeheer

Bij het doorvoeren van wijzigingen in software-omgevingen ontstaan risico's voor de bedrijfs-voering van uw organisatie. Wij verwachten daarom dat het proces voor wijzigingen een proces doorloopt, waarmee de risico's die gelopen worden, zijn ingeschat, worden geadresseerd en dat hierop maatregelen genomen worden. Wij hebben onderstaand aangegeven wat wij verwachten per fase. Onder wijzigingen verstaan wij niet alleen nieuwe versie updates, maar ook aanpassing-en in (kritieke) systeemconfiguraties.

Proces	Onze verwachting
Risico inschatting	Voor iedere software wijziging is het relevant om te beoordelen wat de risico's zijn die de wijziging met zich mee brengt voor de hoofdprocessen. Daarnaast moet beoordeeld worden welke geïdentificeerde technische en organisatorische wijzigingsrisico's er spelen bij het uitvoeren van de change, in het bijzonder wanneer er sprake is van maatwerk. Hiermee beoordeelt u per wijziging welke nieuwe of gewijzigde functionaliteit een risico vormt voor een goede werking van uw bedrijfsvoering.
Opstellen testplan en aanpak	Vanuit de geïdentificeerde risico's kan een testplan worden gemaakt waarin de te testen elementen van de software benoemd zijn evenals de inhoudelijk uit te voeren testwerkzaamheden op deze elementen. Belangrijke elementen hierin zijn go/no-go momenten, het maken van een back up voor implementatie, een fall-back scenario in het geval een implementatie mislukt en het definiëren van de impact op de organisatie (denk bijvoorbeeld aan het opleiden van medewerkers)
Testen en documenteren	Softwarewijzigingen kunnen gestructureerd worden getest, na het correct uitvoeren van de voorgaande twee stappen. Het maken van een gedegen vastlegging van testwerkzaamheden is van belang voor de aantoonbaarheid en controleerbaarheid van de uitgevoerde stappen. Daarnaast kan de vastlegging van testwerkzaamheden een belangrijke bron van informatie zijn als er onverhoopt na het doorvoeren van de wijziging toch verstoringen van uw bedrijfsvoering optreden.
Gebruikers acceptatie	Een wijziging is pas effectief als deze niet alleen is geaccepteerd vanuit een technisch oogpunt, maar ook vanuit de gebruikersorganisatie. Wij verwachten daarom een formele goedkeuring vanuit de gebruikersorganisatie, zowel voor implementatie als na de implementatie. Het kan natuurlijk ook voorkomen dat het nodig is om gebruikers te informeren over bijzonderheden als gevolg van de wijziging, zoals veranderingen in de werkwijze of aandachtspunten bij het gebruik van de applicatie.

3. Bevindingen IT-beheersing

3.5 Gegevensconversie

Gemeente Oss heeft besloten over te gaan van systeem CODA naar systeem Key2Financiën.

Vaak is het zo dat nieuwe bedrijfssoftware de oudere software volledig vervangt. Daarbij wordt dan ook de data volledig overgezet naar het nieuwe systeem. Het is voor de betrouwbaarheid van de gegevensverwerking en daarmee voor de accountantscontrole van belang dat deze dataconversie juist, tijdig en volledig plaats vindt.

Baker Tilly heeft ruime expertise in het ondersteunen en belgeleiden van conversietrajecten.

Borgen en aantonen betrouwbaar-heid	In het kader van de controle over boekjaar 2022 is het van belang dat gemeente Oss kan aantonen dat de conversie van data juist, tijdig en volledig is uitgevoerd. Ten aanzien van de dataconversie verwachten wij dat de volgende punten inzichtelijk zijn: • Projectaanpak ten aanzien van de uitgevoerde conversie. • Uitgevoerde proefconversies, eventuele bevindingen en opvolging hiervan. • Finale conversie. Ten aanzien van de finale conversie dient inzichtelijk te zijn dat alle data die geconverteerd worden juist, tijdig en volledig in systeem Key2Financiën terecht zijn gekomen. Dit kan inzichtelijk worden gemaakt door aansluitingen te maken tussen CODA en Key2Financiën. Verder is het van belang dat inzichtelijk is welke (handmatige) schoning van data eventueel heeft plaatsgevonden.
Afhandeling en impact incidenten	De nazorgfase betreft de fase nadat de conversie is uitgevoerd en uw organisatie de nieuwe applicatie in gebruik heeft genomen. Tijdens conversie en nazorgfase kunnen zich incidenten voordoen die impact hebben op de betrouwbaarheid van de gegevensverwerking. Derhalve is het belangrijk dat incidenten worden vastgelegd en dat de afhandeling van incidenten inzichtelijk wordt gemaakt, zodat kan worden vastgesteld wat de impact is op de betrouwbaarheid van de gegevensverwerking en de controle over 2022.
Gewenste informatie ten aanzien van uitgevoerde dataconversie.	Wij hebben tijdens de interim-controle met u gesproken over de aandachtspunten ten aanzien van de overgang naar een nieuw systeem. Het kan voorkomen dat daarbij (project)specifieke risico's optreden die afdoende gemitigeerd dienen te worden. Over het algemeen is het in het kader van de jaarrekeningcontrole noodzakelijk dat ten aanzien van onderstaande punten de juistheid en volledigheid van gemigreerde data kan worden vastgesteld: • Eindbalans in CODA (op rekeningniveau) is gelijk aan de beginbalans (op rekeningniveau) in Key2Financiën. • De boekwaarde (en splitsing naar aanschafwaarde en cumulatieve afschrijvingen) van de materiële vaste activa in CODA (op investeringsniveau) dient gelijk te zijn aan de boekwaarde (en splitsing naar aanschafwaarde en cumulatieve afschrijvingen) van de materiële vaste activa in Key2Financiën. • De afschrijvingstermijn (economische levensduur) in CODA dient gelijk te zijn aan de afschrijvingstermijn in Key2Financiën. • De debiteurensubadministratie in CODA is gelijk aan de debiteurensubadministratie in Key2Financiën (incl. factuurdetails zoals factuurdatum en uiterste betaaldatum teneinde afloop van beginsaldi op factuurniveau inzichtelijk te houden). • De crediteurensubadministratie in CODA is gelijk aan de crediteurensubadministratie in Key2Financiën (incl. factuurdetails zoals factuurdatum en uiterste betaaldatum teneinde afloop van beginsaldi op factuurniveau inzichtelijk te houden). • Crediteurenstamgegevens (incl. bankrekeningnummers) van de naar CODA gemigreerde crediteuren dienen gelijk te zijn aan de crediteurenstamgegevens (incl. bankrekeningnummers) van deze crediteuren in Key2Financiën. • Daarnaast dient inzichtelijk te worden gemaakt dat op het moment van migreren geen crediteuren (handmatig) zijn opgevoerd.

Bijlage 1: detailbevindingen

Detailbevindingen

Uitleg opbouw

In dit hoofdstuk zijn de significante bevindingen opgenomen.

Per bladzijde van deze managementletter is een bevinding opgenomen met daarbij het risico en een aanbeveling. Bij elke bevinding staat de datum van de eerste vermelding aangegeven te samen met de gradatie van de constatering. Bij de prioriteit staat de mate van belangrijkheid en urgentie.

Per bevinding zullen wij aangeven welke alternatieve werkzaamheden wij zullen uitvoeren om het geconstateerde risico (gegevensgericht) te ondervangen.

Voor bestaande bevindingen geven wij tevens een update van de status van deze bevinding in het huidige boekjaar.

Bevinding
In dit blok wordt aangegeven wat gedurende de accountantscontrole is geconstateerd en waarvan wij u graag op de hoogte willen brengen.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Urgentie en belang van de bevinding	Boekjaar eerste vermelding	
	Risico Hierbij geven wij aan wat de risico's zijn van de bevinding en wat de gevolgen voor uw onderneming kunnen zijn.	
	Aanbeveling Hier geven wij u aanbevelingen met betrekking tot de bevinding. Deze aanbeveling is een mogelijke oplossing voor de bevinding.	
	Update boekjaar / Gevolgen jaarrekeningcontrole Hier geven wij een update van de bevinding wanneer deze in een eerder boekjaar is geconstateerd. Tevens kan de bevinding gevolgen hebben voor de controleaanpak / omvang van onze controlewerkzaamheden. Op deze plaats maken wij hier eveneens vermelding van.	

De kleur van de het symbool geeft de status van de constatering aan.

- = opgelost
- = actie ondernomen, maar nog niet afgerond
- = geen actie ondernomen
- = Nieuwe bevinding

Detailbevindingen

Inkopen - prestatielevering

Bevinding

Zichtbare vaststelling prestatielevering in combinatie met functievermenging in het inkoopproces.

Een budgethouder heeft de mogelijkheid om bestellingen te plaatsen, goederen te ontvangen en ook de factuur te autoriseren.

Achteraf wordt steekproefsgewijs een controle uitgevoerd door de VIC medewerkers.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Hoog	Van vóór 2021	
	Risico Leveringen zijn niet bedrijfsmatig of leveringen hebben niet plaatsgevonden. In het primaire proces bestaat geen formele controle op het aspect van prestatielevering. Hiermee bestaat het risico op onrechtmatige inkoop en uitstroom van middelen.	
	Aanbeveling Wij bevelen aan om controle technische functiescheiding aan te brengen in het proces. Hierbij is het van belang dat sprake is van functiescheiding tussen het plaatsen van de bestelling, de ontvangst van de goederen en de autorisatie van de factuur. Daarnaast bevelen wij aan om het vier-ogenprincipe toe te passen bij de autorisatie van de factuur. Hierbij is het van belang dat een persoon zichtbaar vastlegt dat hij/zij de prestatielevering heeft controleert.	
	Update boekjaar / Gevolgen jaarrekeningcontrole *Update boekjaar* Tijdens onze interim-controle is (naast bovenstaande) gebleken dat er geen formele controle plaatsvindt op het aspect van prestatielevering van de betreffende factuur. *Gevolgen jaarrekeningcontrole* Ten behoeve van de jaarrekeningcontrole zullen wij een gegevensgerichte deelwaarneming uitvoeren om zo de rechtmatigheid van de inkoop en uitstroom van middelen vast te stellen.	

Detailbevindingen

Verstrekte subsidies - Monitoring op naleving subsidievoorwaarden

Bevinding

Er vindt geen gestructureerde zichtbare evaluatie plaats of de subsidieontvanger in formele zin aan de vereisten uit de subsidieverordening heeft voldaan. Tevens is er geen gestructureerde zichtbare vastlegging of de subsidieontvanger de prestaties heeft geleverd zoals afgesproken in de beschiking.

Prioriteit	Boekjaar bevinding	Status
Laag	2021	

Risico

Gestructureerde zichtbare evaluatie en vastlegging mist waardoor niet aangetoond kan worden of de subsidieontvanger in formele zin aan de vereisten uit de subsidieverordening heeft voldaan én of de subsidieontvanger de prestaties heeft geleverd zoals afgesproken in de beschikking.

Aanbeveling

Wij adviseren u voor zowel structurele als incidentele subsidies het volgende te implementeren:
Het implementeren van een checklist (bijvoorbeeld in het subsidieadministratie systeem DMS) waarin is vastgelegd dat de eisen uit de subsidieverordening en beschikking zijn nageleefd. We adviseren bovenstaand zodanig binnen DMS in te bedden, zodat periodieke monitoring plaats kan vinden.

Gevolgen jaarrekeningcontrole

Tijdens de jaarrekeningcontrole voeren wij een steekproef uit om vast te stellen dat subsidies juist en rechtmatig zijn verstrekt.